

CASSANDRA

De natuur- en milieubescher-
ming ligt onder politiek vuur. Nu
is dat niet voor het eerst, maar
wie de berichtgeving goed bij-
houdt merkt een nuanceverschil
ten opzichte van eerdere aanval-
len. Voor het eerst klinkt een ge-
meente vijandigheid door. Het
politieke spel wordt niet meer
gespeeld met fiches, maar met
echt geld en daarvoor betalen
natuur en milieu een gezamen-
lijke tol.

Begin november oefenden sta-
tenleden openlijk kritiek uit op
de Milieufederatie, waarbij ze hun ongenoegen kenbaar maakten
over de werkwijze van de stichting. Eerst meepraten over allerlei
plannen, om deze vervolgens bij de rechter aan te vechten. Door an-
dere (politieke) partijen werd al snel een parallel getrokken met de
Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB) die een soortgelijke han-
delswijze werd verweten. En natuurlijk zit er een kleine frustreren-
de kern van waarheid in deze kritiek, maar zowel de Milieufederatie
als de LLTB zijn koepelorganisaties die onmogelijk verantwoorde-
lijk kunnen worden gehouden voor het doen en laten van individue-
le leden of aangesloten belangenverenigingen. Daarbij komt dat
veel boeren, maar ook natuur- en milieubeschermers de standsor-
ganisaties inmiddels de rug hebben toegekeerd en volledig ope-
ren op eigen inzichten. Zij gaan vaker de gang naar de rechter en
maken daarbij gebruik van hun democratisch verworven rechten.
Een uithaal van de politiek naar links of rechts is hierbij niet op zijn
plaats.

Intussen lijken de economische waarden steeds meer de boventoon
te voeren. De huidige crisis is daarbij een belangrijke sturende factor.
De waan van de dag beheerst de politieke arena, de kortzichtigen
schreeuwen moord en brand en hebben geen idee van het gewens-
te toekomstbeeld. De echte politieke zieners komen boven drijven,
zien kansen en zetten in op stevige overheidsplannen en duurzaam-
heid. Wordt het kaf eindelijk gescheiden van het koren?

Ecologen hebben zich altijd al verbaasd over hoe weinig mensen
veranderingen in hun omgeving opmerken. De meesten moeten al
een hele tijd elders hebben gewoond om te kunnen constateren dat
een poel is gedempt, een bosje gekapt of een graft geëgaliseerd. En
dan hebben we het over kleine landschappelijke aantastingen. De
geschiedenis leert dat ook grote omslagpunten zelden worden her-
kend. De mens heeft echt een crisis nodig om zich bewust te worden

van een precare situatie. We
zullen dan ook pas later weten
of de ecologische drukte rond
de opwarming van de aarde, de
zeespiegelstijging, uitputting
van grondstoffen, het kappen
van het oerwoud terecht is en de
moeite waard om voor te strij-
den. We hebben het over para-
digmaverschuivingen, verande-
ringen in waarnemingen en de
daaraan toegedichte waarden.
Terwijl de wereld steeds maar
groter wordt en het leefmilieu
verandert, blijft de mens han-

gen in zijn eigen beelden. Je komt op een bepaalde leeftijd derhalve
al snel tot de conclusie dat vroeger alles beter was.

Vooralsnog gaat alles dus zijn gewone gangetje en vertrouwen we
op het menselijk brein dat alles wel in goede banen zal leiden. Van-
avond het einde van de wereld, morgen gezond weer op (NRC Han-
delsblad, 11 januari 2009). Dus waarom die onheilsvoorspellingen?
Ongeveer maandelijks verschijnt de knipselkrant van Stichting het
Limburgs Landschap. De hele ellende uit de natuurberichtgeving
wordt daarin uitgestort. Maar ook het geploeter van de natuurbe-
scherming waarmee deze probeert de laatste restjes onbedorven
Limburg voor onze kinderen (?) te behouden.

In de praktijk blijkt dat economische ontwikkelingen moeilijk te
stoppen zijn. Gedreven politici zetten zich in voor menselijke praal
en welvaart, maar komen er op hun oude dag achter dat een bos-
wandeling toch meer voldoening geeft.

Cassandra, de dochter van Priamus, koning van Troje, was mooi. Zo
mooi dat Apollo er alles voor over had het bed met haar te delen.
Cassandra wilde daarin wel toestemmen, maar bedong eerst de ga-
ve om de toekomst te kunnen voorspellen. Deze eenmaal verkregen
trok ze haar belofte in, wat Apollo zo boos maakte dat hij aan de ga-
ve de beperking toevoegde dat niemand haar ooit zou geloven. En
zo kon het gebeuren dat, ondanks de waarschuwendende voorspelling
van Cassandra, de Trojanen het bekende paard binnenhaalden wat
tenslotte leidde tot hun eigen ondergang.

Lijdt de natuur- en milieubescherming aan het Cassandrasyn-
droom? Predikt zij voor de ongelovigen onheilsvoorspellingen die
misschien nooit bewaarheid worden? Of moet de ecologie onvoor-
waardelijk met de economie naar bed?